

REGERINGSRÄTTENS BESLUT

Mål nr
3432-07

meddelat i Stockholm 13 maj 2008

KLAGANDE

AA

Ombud: Advokaten Sven Olsson
Fårsön
610 41 Ringarum

MOTPART

Länsstyrelsen i Örebro län
701 86 Örebro

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Jönköping beslut den 7 maj 2007 i mål nr 1286-07

SAKEN

Djurförbud m.m. enligt djurskyddslagen; prövningstillstånd i
kammarrätt

Dok.Id 49830

Postadress

Box 2293

103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls torg 5

Expeditionstid

09:00-12:00

13:00-15:00

Telefon

08-561 676 00

Telefax

08-561 678 20

BAKGRUND

Bygg-, miljö- och räddningsnämnden i Lindesbergs kommun beslöt den 10 december 2003 att förelägga AA att vid vite om 10 000 kr senast den 5 januari 2004 ordna så att samtliga nötkreatur på fastigheten Gusselhyttan 2:51 fick skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats genom tillgång till ligghall eller annan byggnad.

Den 19 november 2004 förelade nämnden AA att senast den 17 december 2004 ordna så att samtliga nötkreatur på fastigheten fick skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats genom tillgång till ligghall eller annan byggnad. Han förelades också att så snart som möjligt men senast den 17 december 2004 skilja det tjugofemtal kor som hade kalv vid sidan och som var magra från kalvarna. AA överklagade beslutet hos Länsstyrelsen i Örebro län. Länsstyrelsen fann att nämnden vid tidpunkten för sitt beslut haft fog för föreläggandet. Då det av utredningen framgick att AA till fullo uppfyllt föreläggandet avskrev länsstyrelsen ärendet från vidare handläggning eftersom hans talan fick anses förfallen.

Den 25 november 2005 förelade nämnden AA att senast den 16 december 2005 ordna så att samtliga nötkreatur på fastigheten fick skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats genom tillgång till ligghall eller annan byggnad. AA överklagade även detta föreläggande och länsstyrelsen avskrev ärendet från vidare handläggning med samma motivering som vid dess tidigare beslut.

Den 7 juli 2006 beslöt länsstyrelsen att förbjuda AA att tills vidare ha hand om nötkreatur. Förbudet skulle träda i kraft den 6 oktober 2006. Vidare ålades AA genom beslutet att senast vid samma tidpunkt ha gjort sig av med samtliga honom tillhöriga nötkreatur och förbjöds att därefter skaffa sig sådana djur. Avslutningsvis beslöt länsstyrelsen att beslutet skulle gälla omedelbart.

AA överklagade beslutet hos Länsrätten i Örebro län som i dom den 21 mars 2007 ändrade länsstyrelsens beslut på så sätt att beslutet skulle gälla först tre månader efter att det vunnit laga kraft men avslog överklagandet i övrigt.

AA överklagade domen hos Kammarrätten i Jönköping som genom det nu överklagade avgörandet beslutade att inte meddela prövningstillstånd.

YRKANDE M.M.

AA överklagar kammarrättens beslut och yrkar prövningstillstånd i kammarrätten. Han yrkar också att Regeringsrätten ska undanröja underinstansernas avgöranden så att han även fortsättningsvis ska få ha hand om nötkreatur och inte ska vara skyldig att avyttra honom tillhöriga nötkreatur eller förhindrad att skaffa sådana djur. Om Regeringsrätten väljer att inte göra ändring i kammarrättens beslut yrkar han att tiden för ikraftträdandet av förbudet bestäms till sex månader efter lagkraftvunnet avgörande. Han anför bl.a. följande. Vid tillsynsbesök den 27 november 2003 noterade kommunen att djuren gick utomhus, vilket ledde till ett föreläggande den 10 december 2003 att han senast den 5 januari 2004, dvs. i det närmaste en månad efter beslutsdatum, skulle se till att alla djur hade tillgång till ligghall. Då hade han redan dagen före kommunens beslut, dvs. den 9 december, sett till att samtliga djur hade tillgång till ligghall. Den 19 november 2004 beslöt kommunen att han skulle se till att alla djur hade tillgång till ligghall senast den 17 december. När länsstyrelsen prövade hans överklagande konstaterade den att samtliga djur hade tillgång till ligghallar.

Den 25 november 2005 beslöt nämnden att djuren skulle vara inomhus den 16 december 2005. Samtliga djur var inne redan den 11 december 2005. Vid varje föreläggande fick han ca en månad på sig från beslutsdagen att ta in djuren och uppenbarligen har kommunens handläggare själva insett att någon risk för djurhälsan inte förelåg. Han har efterkommit de förelägganden kommunen framställt. Djuren har inom ramen för föreläggandena ständigt haft tillgång till ligghallar. Frågan är om 29 § djurskyddslagen (1988:534) ska tolkas så strikt att det är ointressant hur allvarliga föreläggandena har varit. Både länsstyrelsen och länsrätten har med kammarrättens gillande funnit att det saknar betydelse om föreläggandet avser allvarliga eller mindre allvarliga frågor. Finns det upprepade förelägganden så ska djurägaren/djurhållaren beläggas med djurförbud oavsett om föreläggandena efterkommit eller inte. Egentligen borde kommunen ha gett honom råd och anvisningar i stället för förelägganden. Ett föreläggande borde tillgripas när en lantbrukare helt negligerar sina skyldigheter. Det har han inte gjort och om han fått ett råd eller en anvisning från handläggare inom kommunen så hade han tagit in sina djur inom den angivna tiden men man hade sluppit diskussion om djurförbud därför att det inte funnits något föreläggande. Effekten blir densamma när det gäller djurhälsofrågorna, dvs. djuren är inne vid den tid då såväl djurhållare som kommun anser lämpligt.

Länsstyrelsen bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande.

Djurskyddslagen och föreskrifter med stöd av denna är till för djurens bästa, inte djurhållarens. Det har inte ifrågasatts huruvida djuren farit illa eller inte. Det är inte det ärendet handlar om. Syftet med djurskyddsbestämmelserna är att eliminera risken för att djuren far illa och reglerna ska därför följas. Det är genom

inspektioner visat att AA år efter år inte har vidtagit sådana förberedelser att han snabbt har kunnat ta in djuren eller förse dem med ligghallar vid väderomslag. Han har vid tre tillfällen (2003, 2004 och 2005) förelagts att se till att djuren har tillgång till ligghall samt torr och ren liggplats. I vart fall två av föreläggandena har föregåtts av tillsägelser att ordna detta. Denna rad av tillsägelser och förelägganden visar att AA notoriskt överträder gällande djurskyddsföreskrifter om installning/ligghallar. Han visar bristande respekt för gällande lagstiftning och därigenom bristande förmåga till inlevelse i djurens behov av skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 34 a § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) meddelas prövningstillstånd av kammarrätt om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (punkt 1), anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit (punkt 2) eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (punkt 3).

Av 26 § djurskyddslagen framgår att en kontrollmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av den ska följas.

Enligt 29 § 5 djurskyddslagen ska länsstyrelsen meddela förbud att ha hand om djur eller visst slag av djur för den som vid upprepade tillfällen varit föremål för beslut enligt 26 §.

Gällande regler om djurförbud trädde i kraft år 2003. Av förarbetena framgår följande (prop. 2001/02:93, s. 20-21). Redan tidigare kunde länsstyrelsen under vissa förutsättningar meddela djurförbud. Syftet med att föreskriva ett obligatoriskt myndighetsingripande till skydd för djuren har varit att säkerställa att den som på ett särskilt allvarligt sätt har förbrutit sig mot djur inte ska tillåtas hålla djur i fortsättningen. Bestämmelsen tar sikte på personer som förbrutit sig mot djur så allvarligt att de inte alls ska få fortsätta att ha hand om djur eller ett visst slags djur. Regeringen anser att det finns skäl att skärpa bestämmelserna i vissa avseenden. Det förekommer att personer vid upprepade tillfällen döms för brott mot djurskyddslagen eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Det är inte heller ovanligt att tillsynsmyndigheterna gång på gång tvingas ge samma djurhållare förelägganden. Oberoende av förseelsernas svårighetsgrad måste sådana personer anses ha visat en påtaglig brist på respekt för djuren. Risken för att en sådan person kommer att göra sig skyldig till liknande gärningar på nytt är typiskt sett stor. I fortsättningen bör därför även upprepade brott mot

djurskyddslagstiftningen och upprepade överträdelser av förelägganden leda till förbud att hålla djur.

Av utredningen i målet framgår att AA har efterkommit nämndens förelägganden, låt vara med en marginell försening ett av åren. Huvudfrågan i målet är hur regeln om djurförbud vid upprepade förelägganden ska tolkas i ett sådant fall. Eftersom ett djurförbud är en i hög grad ingripande åtgärd och mot bakgrund av de redovisade förarbetsuttalandena får det anses vara av vikt för ledning av rättstillämpningen att frågan om djurförbud på grund av upprepade förelägganden prövas av högre rätt.

Kammarrätten borde med hänsyn till det anförda ha meddelat prövningstillstånd enligt 34 a § andra stycket 1 förvaltningsprocesslagen.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten upphäver det överklagade beslutet och meddelar AA prövningstillstånd för prövning i Kammarrätten i Jönköping av hans överklagande av Länsrättens i Örebro län dom den 21 mars 2007 i mål nr 2072-06. Handlingarna överlämnas till kammarrätten för fortsatt handläggning.

Eskil Nord

Lennart Hamberg

Annika Brickman

Margit Knutsson

Kristina Ståhl

Susanne Ritseson
Föredragande regerings-
rättssekreterare

Avd II
Föredraget 2008-04-02